

Svenska Russavelsföreningen

Plan och riktlinjer för Svenska Russavelsföreningens verksamhet som avelsorganisation för gotlandsruss

SVENSKA RUSSAVELSFÖRENINGEN

Plan och riktlinjer för Svenska Russavelsföreningens verksamhet som avelsorganisation för gotlandsruss. Antagna av Svenska Russavelsföreningen 2016-05-30 med Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:33) om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur och (SJVFS 2009:28) om djurskyddskrav vid avelsarbete som grund.

1 Organisation

Svenska Russavelsföreningen, härafter SvRAF, är en ideell förening som bildades 1967.

Föreningens organisationsnummer är 834001-4771

Till föreningen är knutna lokala russavelsföreningar. SvRAF är moderförening för all avel med gotlandsruss.

Till SvRAF är anslutna dotterföreningar i Danmark, Norge, Finland, USA och Kanada, vilka alla följer de avelsmål som moderföreningen har antagit.

SvRAF:s uppgift är att genom främjande av kvaliteten och utvecklingen av svensk hästavel med gotlandsruss, säkerställa dess bevarande inför framtiden. SvRAF ansvarar för att fastställa regelverk för avel, grund- och riksstambokföring och avelsvärdering för gotlandsruss samt för att företräda medlemmarnas gemensamma intressen, vilket ska ske under iakttagande av god etik.

SvRAF utfärdar i förekommande fall härstammingsbevis för sperma, ägg och embryon för russ.

1.1 Ekonomiska resurser

SvRAF:s verksamhet finansieras genom avels- och serviceavgifter från hästägare, medlemsavgifter samt i viss mån bidrag via Jordbruksverket. Registraturen finansieras av avgifter enligt självkostnadsprincipen.

1.2 Styrelse

Föreningens styrelse väljs av årsmötet och utgörs av ordförande samt det antal ordinarie ledamöter och suppleanter som är fastställt i gällande stadgar. Styrelsen utser inom sig vice ordförande, sekreterare, kassör samt vid behov övriga funktionärer med särskilda uppdrag. Styrelsen må under bibehållet ansvar delegera löpande arbetsuppgifter.

1.3 Registratur

Svenska Russavelsföreningen har en tillsatt registratur bestående av 3-4 personer som tar beslut om grund- och riksstambokföring, utfärdar hästpass och hanterar ägarbyten.

Registraturen arbetar också med löpande frågor därom, samt diarieför och arkiverar handlingar gällande besluten.

De personer som ingår i registraturen ska ha kunskap om rutiner vid grund- och riksstambokföring, vilket säkerställer möjlighet till ersättande av ordinarie registrator vid eventuell sjukdom eller vid jävssituationer. Skriftliga instruktioner med rutiner om registraturens arbete finns, och eventuella nya personer utbildas inom registraturen.

Personer i registraturen, samt ansvarig registrator och stambokförare utses årligen av styrelsen. Ett skriftligt kontrakt upprättas mellan förening, registrator och stambokförare. Alla handlingar förvaras av registrator och stambokförare i brandskåp.

Registraturen är tillgänglig via telefon, e-post, samt via föreningens kansli.

1.4 Kansli

I enlighet med föreningens stadgar är föreningens säte i Visby.

De handlingar som används i föreningens löpande verksamhet förvaras vid kansliet och arkivplats hyrs hos flera separata aktörer.

Styrelsen utser en person som är föreningens officiella brevmottagare, och kontaktperson gentemot myndigheterna.

1.5 Effektivitet

Föreningens arbete sker på ideell basis. Föreningen utbetalar ersättning till vissa funktionärer för att bereda möjlighet för dessa att arbeta så effektivt som den ideella grunden ger förutsättningar till.

SvRAF har, för ökad effektivitet, avtalat med Svenska Hästavelsförbundet om samarbete inom vissa områden, vilket regleras via samarbetsavtal mellan parterna.

1.6 Avelsvärderingsnämnd hingstar

Styrelsen fastställer årligen avelsvärderingsnämnd för gotlandsrusshingstar.

AVN ansvarar för att avelsvärdera hingstar som anmäls till avelsvärdering samt att individ- och avkommevärdera de hingstar som är godkända enligt rasvisa krav. AVN genomför värdering av härstamning, exteriör, prestationer, hållbarhet och hälsa.

Nämnden ska vid sammanträde bestå av minst tre ledamöter, varav en veterinär. Nämnden är beslutför med minst tre av ledamöterna, varav en veterinär, närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Protokoll ska föras vid nämndens sammanträden.

Nämndens ledamöter ska ha god kunskap om avelsvärdering av gotlandsruss.

1.7 Avelsvärderingsnämnd ston

Avelsvärdering av ston sker vid officiell avelsvärdering av ston, arrangerad av Svenska Hästavelsförbundet eller av delegerad arrangör. Beslut om avelsvärdeklass fattas av avelsvärderingsnämnd eller av rasvis nämnd. SvRAF kan i samråd med premieringsförrättare ändra beslut om avelsvärdeklass om det visar sig att beslutet har fattats på ofullständiga eller felaktiga grunder. Beslut kan ändras senast tre veckor efter att SvRAF har mottagit beslutsunderlaget. Hästägaren ska omgående underrättas om nytt beslut fattas. Avelsvärderingsnämnden ska ha god kunskap om avelsvärdering av gotlandsruss.

1.8 Domare

Domare utför avelsvärderingsgrundande bedömningar. Domarna utses av SvRAF:s styrelse. Domare ska ha dokumenterat god kunskap om gotlandsruss.

1.9 Veterinärmedicinskt råd

SvRAF har via avtal tillgång till Svenska Hästavelsförbundets veterinärmedicinska råd.

1.10 Genetiskt råd

SvRAF har via avtal tillgång till Svenska Hästavelsförbundets genetiska råd.

1.11 Besvärsnämnd och överklagande

SvRAF har via avtal tillgång Svenska Hästavelsförbundets besvärsnämnd.

Besvärsnämnden består av minst tre med hästavel väl förtrodda ledamöter, varav minst en jurist. Besvärsnämnden är beslutsför med minst tre ledamöter närvarande, varav en jurist. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst. Besvärsnämndens beslut ska vara skriftliga och innehålla en redovisning av de uppgifter och skäl som ligger till grund för utgången, samt uppgifter om vilka som har deltagit i beslutet. I de fall besvärsnämndens beslut går den klagande emot, ska denne, när beslut delges erhålla upplysningar om följande förhållanden:

- Att beslutet kan överklagas om klaganden anser att avelsvärderingen eller handläggningen av ärendet inte har skett i enlighet med gällande föreskrifter eller förevarande plan och riktlinjer.

Överklagande av ett beslut som rör stamboksföring ska göras till Jordbruksverket i enlighet med 19 § lagen (2006:807) om kontroll av husdjur, m.m. Överklagande av ett beslut som rör utfärdande av hästpass ska göras till den förvaltningsrätt inom vars domkrets den beslutande avelsorganisationen ligger. Ett överklagande ska ske i enlighet med 2 § lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter.

2 Tillämpning av förvaltningslagen och personuppgiftslagen

SvRAF ska i frågor som rör grund- och riksstambokföring samt avelsvärdering av hästar tillämpa förvaltningslagen (1986:223) i frågor om parts rätt att få del av uppgifter, om jäv, om motivering av beslut och om underrättelse av beslut. Personuppgifter ska hanteras enligt personuppgiftslagen (1998:204).

3 Ickediskriminering och offentlighet

Grundprincipen vid tillämpningen av dessa regler ska alltid vara principen om ickediskriminering av hästägare, uppfödare eller föreningsmedlemmar. Uppgifter om grund- och riksstambokföring och avelsvärdering och moment som ingår i dessa ska vara offentliga.

4 Rasbeskrivning

Typ: Harmonisk, välproportionerlig med utpräglad raskaraktär.

Huvud: Proportionerligt torrt huvud med bred panna, rak näsrygg och vaken blick.

Hals: Väl ansatt, lagom lång till storleken, med rak struprand. Hingstar kan tillåtas ha en något kraftigare hals.

Bål: Lång, välliggande bog, gott bröstdjup, utvecklad manke med gott sadelläge. Lagom lång stark rygg, starkt njurparti, väl slutet bål och korssets längd väl dimensionerat med rätta vinklar.

Ben: Framben godtagbart korrekta, torra med väl markerade framknän, starka inskeningar, korta starka skenor.

Bakben godtagbart korrekta, torra med välmusklad skank. Lagom vinklade, starkt inskenade hasar. Välformade hovar med god hornkvalitet.

Rörelser: Energiska, taktmässiga, bogfria, elastiska och vägvinnande.

Storlek: För riksstambokföring 115-130 cm.
3-åringar får inte vara över 128 cm.
Idealhöjd 123-126 cm.

Färger: Alla färger är tillåtna förutom blåögd gräddvit, skimlar, blackar och dorsalskäckar.

5 Avelsmål och antal avelsdjur

5.1 Avelsmål

Avelns målsättning ska vara att producera en lättfödd, hårdig, konstitutionellt stark barn- och familjehäst med gott lynne och bred användbarhet inom trav, dressyr, hoppning och körning, tillika lämplig som brukshäst i lättare sysslor inom skogs- och jordbruk.
Hos avelsdjuren ska dessutom eftersträvas en god fertilitet.

5.2 Avelsarbetets genomförande

Avelsarbetet följer Svenska Russavelsföreningens avelsplan för gotlandsruss.

5.3 Antal avelsdjur

Antalet hingstar i aveln uppgår till drygt 100 stycken, och antalet ston i aveln till ca 750 st, av vilka inte alla används årligen i avel.
Antalet betäckta ston per år, skulle behöva vara ca 1000 stycken, för att rädda den genetiska mångfalden.

5.4 Antal betäckningar 2000-2015

Antalet ston betäckta av gotlandsruss hingst har under åren 2010-2015 varierat mellan 334 och 640 stycken.

5.5 Antal grundstambokförda gotlandsruss

Antalet grundstambokförda gotlandsruss årligen har under de senaste åren varierat mellan 367 och 484 stycken.

6 Grundkrav för att gotlandsruss hingst ska få användas i avel

För att avkomor till hingst av gotlandsruss ska kunna införas i grundstambok eller bilaga till grundstambok ska betäckningslicens, -bevis eller -intyg vara löst för aktuell fadershingst det år avkomman avlades. Avgiften på betäckningslicens, -bevis och -intyg fastställs årligen av SvRAF:s styrelse.

För att hingst ska få användas i avel krävs:

Att hingsten är DNA-testad mot sin fader med styrkt resultat.

Att importerade hingstar eller hingstar som verkat utom Sverige har genomgått CEM-test med negativt resultat.

Att tidigare års betäckningsrapporter och följredovisning (resultatrulla) har redovisats.

Att hingst inte nedärver defekt (vissa undantag förekommer, se SJVFS 2008:26).

Att betäckningsrapportblock är löst för hingsten.

För hingst i seminverksamhet gäller dessutom SJV:s föreskrifter för semin.

7 Språngrullehantering

Hingsthållare till gotlandsrusshingst som innehar betäckningslicens, -bevis eller -intyg, ska föra språngrulla för varje år.

Vid betäckningstillfället anger hingsthållaren stoets namn, riksstamboks- och/eller grundstamboksnummer samt betäckningsdatum.

Stohållaren ska så snart resultatet är känt, men senast den 30 september året efter betäckningen skett, meddela hingsthållaren och avelsorganisationen resultatet av betäckningen, samt det eventuella fölets kön, färg och födelsedatum, och därefter av hingsthållare eller hingstägare erhålla betäckningsrapport.

Hingsthållaren redovisar språngrulla över betäckta ston samt resultatsammanställning av betäckning, baserad på stohållares uppgifter, senast den 30 september till SvRAF:s språngrulleansvariga. Resultaten härav ligger till grund för grundstambokföring eller införande i bilaga till grundstambok.

8 Beslutsregler för grundstambokföring/införande i bilaga till grundstambok

8.1 Beslut om grundstambokföring

Alla Gotlandsruss med styrkt härstamning kan grundstambokföras alternativt införas i bilaga till grundstambok, om de uppfyller därför fastställda krav.

Registrator ansvarar för rutinmässiga beslut om grundstambokföring av gotlandsruss som uppfyller SvRAF:s krav.

9 Originalstambok (Studbook of origin)

Den svenska stamboken är originalstambok för gotlandsruss.

9.1 Härstamningskrav för införande i grundstambok för gotlandsruss

Stambok för gotlandsruss är sedan 1972 sluten.

För att kunna införas i grundstambok ska russet i sin stamtavla ha samtliga hingstar införda i riksstambok under eget nummer samt på modernet kunna härledas till i riksstamboken införda individer om inte dispens för i härstamningen ingående individer tidigare beviljats av SvRAF. Betäckningslicens ska vara erlagd det är avkomman avlades och betäckningen rapporterad enligt § 7.

Är betäckningen inte rapporterad enligt § 7 kan avkomman införas i grundstambok efter härstamningskontroll med DNA gentemot far och mor.

9.2 Identifiering och beslut om grundstambokföring

Grundstambokföring sker med stöd av insänd godkänd betäckningsrapport efter kontroll av att uppgifterna stämmer med språngrulla. Innan grundstambokföring kan ske, ska hästen vara id-kontrollerad samt chipmärkt av auktoriserad ID-kontrollant.

Där ansökan har inkommit efter den 31/12 födelseåret eller efter 6 månaders ålder om det infaller senare, krävs härstamningskontroll via DNA gentemot fader och moder innan införande i grundstambok.

Hästarna tilldelas UELN-/grundstamboksnummer i den ordning som komplett ansökan inkommer.

Om det finns oklarheter gällande identitet, härstamning eller andra uppgifter som krävs för införande i grundstambok, avgörs beslut av SvRAF:s styrelse så snart fastställda krav på kompletterande utredning och dokumentation är uppfyllda.

9.3 Krav för grundstambokföring

För grundstambokföring krävs ansökan undertecknad av ägaren eller dess ombud, åtföljd av fastställda ansökningshandlingar samt att gotlandsrusset ska vara namngivet enligt SvRAF:s gällande namngivningsregler.

Svenska Russavelsföreningens namnregler:

- Namnet ska vara unikt, det vill säga namnet får inte förekomma på flera hästar i grundstambok eller register. Namn tillåts igen efter att 30 kalenderår har förflutit sedan den första hästen med det namnet föddes.
- Namnet får inte innehålla mer än 19 tecken inklusive mellanslag.
- Stuteriliknande prefix eller suffix som inte är godkänt av Svenska Russavelsföreningen är endast tillåtet vid ett tillfälle.
- Namn som förekommer på riksstambokförda hingstar får inte förekomma igen.
- Namnbyte på grundstambokförda russ tillåts inte.
- Namn som inom russen rasen alltså kan förknippas med en häst som har utmärkt sig på speciellt vis, godkänns inte.
- Namnet får inte innehålla siffror.
- Svenska eller nordiska namn är att föredra.

Av SvRAF fastställd grundstambokföringsavgift ska erläggas. Riksstamboksberättigade russ grundstambokförs med raskod 30, där UELN-numret innefattar födelseår med två siffror och ett fyrsiffrigt löpnummer i nummerserie 0001-8999, t ex 752xxxx30052328.

9.4 Införande av gotlandsruss i bilaga till grundstambok

Gotlandsruss som inte uppfyller härstammningskrav för införande i grundstambok, införs i bilaga till grundstambok med raskod 30, där UELN-numret innefattar födelseår med två siffror och ett fyrsiffrigt löpnummer i nummerserie 9000-9999, till exempel 752xxxx30059194.

I bilagan registreras endast rasrena gotlandsruss och enligt samma regler i övrigt som vid grundstambokföring.

Korsningar mellan gotlandsruss och andra raser grundstambokförs inte av Svenska Russavelsföreningen.

9.5 Hantering av icke kompletta handlingar

Är ansökningshandlingarna inte kompletta när de inkommer till registraturen, tillskrivs sökanden med information om vad som ska kompletteras för att grundstambokföringen/införandet i bilaga till grundstambok ska kunna ske. Har komplettering inte skett inom föreskriven tid, tillskrivs sökanden och ansökningshandlingarna returneras till avsändaren.

10 Utfärdande av duplikat

Har hästpass förkommit ska hästägare eller dess ombud ansöka om dödande av originalhandling. SvRAF annonserar om dödande av originalhandling på föreningens hemsida med en fastställd protesttid om en månad. Har inte protest därom skriftligen kommit registraturen tillhanda inom fastställd tid, utfärdas duplikat av tidigare hästpass. Fastställd avgift ska erläggas av den som ansökt om duplikat.

Vid ansökan om duplikat ska hästens identitet kunna styrkas genom avläsning av chipnummer. Saknas chipmärkning kan idkontroll ske med hjälp av härstammningskontroll gentemot uppgiven fader eller genom idkontroll mot tidigare insänt tagelprov. Har hästen

unika signalement kan även detta gälla som identitetskontroll, om Svenska Russavelsföreningens registratur så beslutar.

Duplikat utfärdas när id-kontroll av fölet skett efter att det lämnat moderns sida, eller om hästpass utfärdats att fölet är 12 månader.

Har duplikat utfärdats får hästen inte användas till livsmedel.

11 Identitetshandling

Identitetshandling utfärdas i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 2015/262.

På identitetshandling i form av hästpass anges:

- namn
- UELN-nummer
- eventuellt riksstamboksnummer
- kön
- födelsedata
- signalementsbeskrivning
- mikrochipnummer
- uppfödare, namn, adress.
- ägare, namn, ort
- faderns härstamning i tre led
- moderns härstamning i tre led
- datum för grundstambokföring eller utfärdande av passhandling
- namnunderskrift av registrator som utfärdat identitetshandlingen

Att registrera ägarbyte i Svenska Russavelsföreningens databas är frivilligt och sker genom att säljare och köpare undertecknar blanketten med ägaruppgifter, som ligger som bilaga i passet. Blanketten sänds in till SvRAF:s registratur som genomför ägarbytesregistrering. Ägarbyte behöver inte skrivas in i hästpasset.

Saknas originalblankett kan ägarbyte genomföras med kopia på köpehandling som grund. Som uppfödare anges den som är registrerad som ägare till modern till avkomman vid födelsen, om inte skriftligt uppfödarintyg från densamma inkommit i samband med ansökan om grundstambokföring eller införande i bilaga till grundstambok.

12 Chipmärkning

Vid chipmärkning ska transpondrar användas med ISO certifiering 11784 eller 11785.

13 Databas

Svenska Russavelsföreningen använder sig av Svenska Hästavelsförbundets databas ”Blå Basen”.

14 Riksstambokföring

14.1 Riksstambokens ändamål

Ändamålet med att upprätta Riksstambok för russ, är att bibehålla en dokumentation över verksamma avelsdjur inom rasen, såsom det har gjorts sedan det första gotlandsrusset premierades 1896.

14.2 Riksstambokföring

Hästarna införs och tilldelas riksstamboksnummer i löpande nummerföljd, ston och hingstar var för sig. Införandet sker i den ordning som anmälningarna inkommer. För införd häst anges hästens riksstamboksnummer, grundstamboksnummer, namn, färg, tecken, mankhöjd, eventuellt skenbensmått, födelsedata, uppfödare, ägare, avelsvärdeklass och härstamning. För sto anges även föllista, varvid avkomman införs i årsföljd.

Har bevisligen oriktiga uppgifter lämnats kan den häst, som på grund av felaktiga uppgifter införts i riksstamboken, i nästkommande utgåva anges som ur riksstamboken utesluten.

Riksstambokföringsavgift utgår med av Svenska Russavelsföreningen fastställt belopp.

14.3 Riksstambokföring hingstar

Hingstar kan föras in i riksstambok vid lägst 3 års ålder. Hingsten ska vid officiell avelsvärdering ha uppnått fastställda krav för att tilldelas lägst kvalitetsklass G, vara grundstambokförd samt ha i riksstamboken införda föräldrar. Hingsten ska vara DNA-typad gentemot sin fader med styrkt resultat.

14.4 Riksstambokföring ston

Ston kan föras in i riksstambok vid lägst 3 års ålder. Stoet ska vid officiell avelsvärdering ha uppnått fastställda krav för att tilldelas lägst kvalitetsklass G, samt vara grundstambokförd.

15 Prövning av gotlandsruss som inte direkt uppfyller kraven

15.1 Utlandsfödda gotlandsruss

Utlandsfödda gotlandsruss införs i grundstambok eller bilaga till grundstambok om de uppfyller kraven därför.

15.2 Prövning av meriter eller härstamningskrav

Gotlandsruss som inte uppfyller härstamningskraven för införande i riksstambok kan på grund av egna prestationer eller härstamning efter styrelsebeslut införas i riksstambok. Individerna ska förväntas kunna tillföra sådana egenskaper som styrelsen anser vara av stor vikt för rasens genetiska mångfald eller för utveckling av rasens brukbarhet.

16 Avelsvärdering

Uppgifterna som används vid individ- och avkommevärdering baseras på resultat vid av Svenska Hästavelsförbundets eller SvRAF:s avelsvärderingsgrundade arrangemang samt officiella tävlingsresultat.

Regler gällande avelsvärdering av gotlandsruss fastställs av SvRAF:s styrelse och regleras i ”SvRAF:s Avelsvärderingsreglemente för hingst” samt ”SvRAF:s avelsvärderingsreglemente för ston och unghästar”. Reglementena innehåller regler för individ- och avkommevärdering av gotlandsruss.

17 Avelsvärderingsgrundande utställningar

Regler för avelsvärderingsgrundande utställningar fastställs av SvRAF:s styrelse och regleras i ”SvRAF:s avelsvärderingsreglemente för ston och unghästar”.